

de *hervormde* vaan

73e jaargang · nr 1 · januari 2013

pagina 4

Barmhartig
appèl (Amos)

pagina 13

Polycarpus
van Smyrna

pagina 16

De
huisgodsdienst

1e voorzitter: Ds. W. Westland
Oranjestraat 106, 2983 HV Ridderkerk
T 0180 412477 • dswwestland@hotmail.com

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren
T 0318 483717 • dsjpnep@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Amsterdamseweg 64, 6712 GK Ede
T 0318 615597 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
T 0348 551496 • c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester:
Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots
Joh. Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen
T 0548 519549 • e.de.mots@solcon.nl

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
T 0180 424636 • j.h.lammers@hetnet.nl

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)
Tijgervlinder 44, 3863 GP Nijkerk
T 033 8446241 • a.goijert3@upcmail.nl

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:
Hervormd Bondsbureau, Beatrixstraat 20a,
3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699
E bondsbureau@filternet.nl • Bankrek.nr. 3778.71559
t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

inzenden kopij februari-nummer

De kopij voor het februari-nummer moet vóór
21 januari bij de drukker (info@boutdruk.nl)
aanwezig zijn.

inhoud

Meditatie	3
Bijbelstudie o.t.	4
Bijbelstudie n.t.	8
Van de voorzitter	12
Polycarpus van Smyrna	13
De huisgodsdienst	16
Organisatienieuws	18
Overlijdensberichten	19

Zie op Jezus!

„en zoals Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, zo moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat ieder die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft”.

Johannes 3 vers 14–15

Wie de uitleggers leest, merkt, dat de Heere Jezus hier tegen Nicodemus spreekt over Zijn verhoging aan het kruis. Hij gebruikt daarvoor de geschiedenis van de koperen slang uit Numeri 21. We letten er op, dat Mozes de koperen slang in de hoogte moest steken. Waarom? Er was geen keus. Dat kwam door het verderf, dat dreigde onder Israel. Ze werden gebeten door giftige slangen. En wie gebeten was, moest sterven. Het erge was, dat dat eigen schuld was. De Heere Jezus trekt in de tekst de parallel: ieder mens is gebeten door die ene slang, de duivel en is geïnfecteerd met het gif van zonde en opstand tegen God. Dat zondegif zit diep in u, zegt de Heere Jezus tegen Nicodemus en ons, zó diep, dat u het er zelf niet uit krijgt, ook niet een klein beetje. Zó blijven is verloren gaan.

Toch spreekt de Heere Jezus over: ‘niet verloren gaan’. Waarom? Ik, zegt de Heere Jezus, Ik ben Gods redmiddel. Hoe? Uw verderf, uw opstandig hart, de toorn van God, die u verdiend heeft, dat alles neem Ik op Me, die straf draag Ik voor u. Die ruiling, dat is het Evangelie van onze Heere Jezus Christus. Daar draait het om. Ruil dat Evangelie nooit in! Waarom niet? De tekst zegt, dat de Heere Jezus niet alleen ons verloren zijn wegneemt, maar er ook iets anders voor in de plaats geeft: eeuwig leven. Nu denken wij vaak als we over ‘eeuwig leven’ lezen: dat is het leven bij God in de hemel, als ik gestorven ben. Ja, maar dat begint in dit leven: eeuwig leven, dat van God ontvangen wordt in mijn hart, is buigen onder Gods leiding en regering, met liefde de Heere en Zijn Woord en Zijn geboden gehoorzamen, doen wat Hij van je vraagt, vragen wat Hij van je wil. Kortom: Gods kind zijn.

Dan geeft de tekst aan, hóe wij van Hem als het Redmiddel van God gebruik moeten maken. Er staat in de tekst: ‘die in Hem gelooft’. Gelóven in Jezus Christus! Waar is

dat geloof aan herkenbaar? Kijk naar Israel, die gebeten zijn door de slangen: “wij hebben tegen U gezondigd, Heere en erkennen Gods straf verdiend te hebben en zien van onszelf af en zien omhoog naar de koperen slang”. Dat ‘zien’ is een zien in vertrouwen op God: ze geloven God, dat Hij genezing schenkt als ze op de koperen slang zien. En het redmiddel faalt niet, ze worden genezen van hun dodelijke kwaal. Kijk, dat is het geloof in Mij, zegt de Heere Jezus. Het geloof heeft twee ogen, om zo te zeggen. Het éne oog is: mijn zonden belijden voor de Heere. Dat wil zeggen: dat mijn zonden mij pijn doen vanwege de Heere, omdat ik Hem verdriet doe en Zijn toorn ermee oproep. Voelt u pijn om uw zonde, pijn uit liefde voor God, Die goed is voor u? Belijdt u, dat u een tegenstander van Gods genade bent en dat u dat niet meer wilt, maar u wilt met God verzoend worden en Hem prijzen om Zijn genade? Het andere oog is: geloven en vertrouwen op de Heere Jezus en Zijn offer en zoals u bent, met uw opstandig hart, u aan Hem toevertrouwen. Dat u zegt: ik kan voor God bestaan, door het bloed van

Christus. Zo blijft er geen ander mens van u over dan zondaar en geen andere Helper dan Jezus alleen. Dat is nu het geloof in Hém, wat geen eigen prestatie is, maar wat de Heilige Geest werkt in mijn hart.

“Ja, maar ik kan toch zo moeilijk geloven dat ik op Jezus mag zien met zoveel zonden in mijn leven, het is zo donker bij mij”. Een dominee vroeg op catechisatie: ‘jongens en meisjes, hoe moet dat met het volk Israel ‘s nachts, want dan is het donker en kunnen ze niet zien op de koperen slang en sterven ze als nog’. Toen zei een jongen: ‘als het ‘s nachts donker is, schittert die vùrige slang juist op zijn felst en kun je niet miskijken’. Ja, in de donkere nacht van zonden en schuld, laat God

het kruis van de Heere Jezus op zijn heerlijkst schitteren: belijdt uw zonden oprecht en vertrouw u toe aan Gods belofte, dat een ieder, die op de gekruisigde Christus ziet, die zal eeuwig leven hebben, leven dat nooit meer sterft.

Geldt dat u? Wie niet zó op Christus ziet, zal het verderf niet ontgaan, maar kiest er zelf voor. En wie wél op Christus ziet in geloof? Dat is Gods verkiezende liefde! Laat horen en zien, dat u in de Heere Jezus uw eeuwige redding gevonden hebt en een leven wil leiden, waarin Hij geprezen wordt. Opdat anderen in u en jouw leven die reddende Heiland opmerken en ook nog gered zullen worden van hun verloren zijn. Tot roem van Gods genade!

Ds. J.P. Nap

bijbelstudie o.t.

Barmhartig appèl

Amos 5

Barmhartig en genadig is de HEERE, lankmoedig en groot van goedertierenheid. Hoe vaak jubelen de psalmisten dit niet uit?! Als een geduldige Vader roept Hij Zijn verbondskinderen naar Zich terug. De profeet Amos getuigt er hoofdstuk na hoofdstuk van. Zelfs te midden van zijn scherpe oordeelsprediking klinkt onverminderd de oproep tot berouw en bekering tot de HEERE hun God. De HEERE houdt niet op om in geduld Zijn ongehoorzaam volk achterna te lopen. Er is nog steeds een poort wijd open: Zoek de HEERE en leef.

(Vers 1-3) Klaaglied

De profeet begint met een klaaglied aan te heffen over Israël, het rijk van de tien stammen. Dit lied heeft de betekenis van een lijkzang of dodenklacht. Het gebeurde in die tijd wel, dat zo'n lied over iemand na zijn sterven werd aangeheven. Zijn daden werden daarin bezongen, maar tevens de rouw verwoord over zijn heengaan. Zo bijv. David in 2 Sam. 1:17vv na het sterven van Saul en Jonathan. Het zou merkwaardig zijn om zo'n lied te zingen bij iemand die in de kracht van zijn leven verkeert. Toch is dat wat Amos doet: het volk beleeft namelijk in die tijd van Jerobeam II een periode van economische welvaart, zoals in een gouden eeuw (zie bijbelstudie 1). Het is zoals wanneer iemand op het Binnenhof in Den Haag een lied zou zingen over een gestorven Nederland in een tijd van economische bloei.

Israël wordt "de maagd Israël" genoemd. Anderen vertalen: "Jonkvrouw Israëls" of "Vrouw Israël". Door deze personificatie wordt de schoonheid en bloei van het volk aangeduid. Maar zij is gevallen - zo luidt het dan. En niemand richt haar weer op. Zij is gestorven. Namelijk vanwege de religieuze verwording; het afwijken van de dienst van de HEERE. Er komt een geweldige strijd, waarin het volk gedecimeerd zal worden; zelfs negenvoudig, vs 3.

Amos gebruikt in vers 2 de stijl van het 'perfectum profeticum': iets wat nog toekomstig is, wordt voorgesteld als iets wat al gerealiseerd is. Waarom? Omdat het zeker vaststaat, dat het zal gebeuren! Alzo spreekt de HEERE. Hier betreft dat het oordeel van de ballingschap. Een voorbeeld in positieve zin vinden we bijv. in Jes. 9:5.

(Vers 4-6) Zoek de HEERE

In Zijn toorn gedenkt God aan Zijn ontferming. Het (bijna) dode volk wordt opgeroepen de HEERE te zoeken. Dit bleek ook al in vers 1: een oproep om te luisteren naar Gods Woord. Nu klinkt het ronduit: Zoek de HEERE en leef!

Deze woorden van Amos zijn zeer bekend geworden en van een diepe inhoud. Ze drukken Gods geduld met zondaren uit. Niet om daar lui op te rusten, maar om Hem inderdaad te zoeken. Wonderlijk: een geestelijk dood volk wordt aldus opgeroepen. De HEERE is uit op het leven van Zijn volk. Gaf Hij daartoe niet zelfs Zijn eigen Zoon: door Zijn dood is het leven ons bereid! Er is zelfs het perspectief van het eeuwige leven.

"De HEERE zoeken" kan letterlijk betekenen: de HEERE bezoeken. Namelijk Hem zoeken in Zijn huis en tempel, bijv. 2 Kron. 20:4 (SV). In meer geestelijke zin betekent het dan: Met de Heere een levendige omgang hebben: Zoekt dagelijks Zijn aangezicht, Ps. 105:3 ber.

Intussen moet men het dan niet zoeken in Bethel, Gilgal en Berseba. Voor Bethel en Gilgal zie 4:4. Over deze beide spreekt Amos de ondergang uit. De HEERE zal Zelf Bethel als een vuur verteren. (Het huis van Jozef is een aanduiding van het tienstammenrijk als geheel.) Tegen Berseba waarschuwt Amos wel, maar spreekt er verder geen oordeel over uit; vermoedelijk omdat hij nu alleen tot Israël spreekt en Berseba in Juda ligt.

(Vers 7) Het recht geschonden

Vanuit het vorige hoofdstuk hoorden we reeds dat Amos de misstanden in de maatschappij aan de kaak stelt: onderdrukking en mishandeling van armen en geringen. Het recht van God wordt op zo'n manier verdraaid dat er alsem uit komt: een onaangenaam geurend

en bitter smakend en daarom als giftig beschouwd aftreksel van de alsemstruik. Er is dan geen sprake van gerechtigheid, dus geen leven volgens Gods heilzame geboden.

(Vers 8-9) Het gaat om de NAAM

Hoe erg het ook is, dat het recht wordt geschonden, het is het ergste nog niet. Het gaat om de Naam des HEEREN, vgl. 4:13. Opnieuw blijkt dat wij Amos niet maar moeten zien als een “linkse” profeet, die opkomt voor het recht van de armen. Hij is vooral profeet omdat hij opkomt voor de ere Gods. Zijn NAAM moet niet ijdel gebruikt worden door onze zonden, maar geëerd en geprezen worden door woord en wandel.

Hoe groot de HEERE is wordt hier verkondigd. Hij heeft het Zevengesternte (ook wel Pleiaden genoemd) en de Orion gemaakt. Ook onderhoudt Hij Zijn schepping door de afwisseling van dag en nacht, door regen. Maar ook kan Hij de sterken en hun vestingen verwoesten. HEERE is Zijn Naam, staat er middenin vs. 8 en 9. Daarover het volgende:

(Vers 1-17) Een overzicht

Meerdere uitleggers memoreren, dat er een doordachte structuur zit in de opbouw van de verzen 1-17, die te vergelijken is met een zandloper. De woorden “HEERE is Zijn Naam” vormen er dan de kern van, het smalste deel van de zandloper. Deze woorden vormen de kernboodschap.

De bovenste rand van de zandloper wordt gevormd door de verzen 1-3. Daarmee corresponderen dan als onderste rand van de zandloper de verzen 16-17, die ook een rouwklacht vormen.

De verzen 4-6 komen meer naar onderen en corresponderen met de verzen 14-15, die ook over het zoeken van de HEERE gaan.

Zo corresponderen ook de verzen 7 en 10-13

met elkaar, die over het recht van God handelen.

Deze structuur laat zien, dat diverse thema's niet willekeurig herhaald worden, maar op een ordelijke wijze en dat het centraal draait om de heilige Naam des HEEREN. Vanuit die Naam laat Amos zijn licht over de maatschappij schijnen.

(Vers 10-13) Onrecht en de straf

In deze verzen worden vele voorbeelden van de in vs 7 vermelde rechtsverkrachting gegeven. Er zijn ook nog wel goede rechters, maar zij worden gehaat. Men heeft een afschuw van de waarheid. De armen worden vertrappt en uitgebuit door te hoge pacht of te hoge rente in natura, die zij niet op kunnen brengen. Daarom zullen de daders als straf niet komen te wonen in de huizen die zij gebouwd hebben. Zij zullen geen wijn drinken uit hun geplante wijngaarden. Dit vanwege hun vele overtredingen en zonden. De meeste rechters laten zich door steekpenningen leiden. Zelfs de verstandige zwijgt. Dit laatste is geen aansporing tot dat zwijgen, maar een constatering van hoe ernstig de situatie is: de verstandige kiest eieren voor zijn geld en zwijgt over het verkeerde om zijn leven te redden. Hij doet alsof hij het niet heeft geweten. Doch Amos zelf is geroepen om dit kwaad wel boven tafel te krijgen.

(Vers 14-15) Zoek het goede

Deze verzen sluiten weer aan bij de verzen 4-6: Zoek de HEERE en leef. Nu horen we: Zoek het goede en niet het kwade. Dat lijkt minder ernstig, maar is juist heel scherp bedoeld: als iemand echt de HEERE zoekt, zal hij ook ophouden met onderdrukken; en aan mensen recht verschaffen. Alleen dan zal de HEERE met hen zijn, zoals zij altijd zeggen. Opvallend is het “misschien” in vers 15.

Genade is niet vanzelfsprekend. Ten diepste wil God in Christus met ons zijn, Immanuël. Maar lees wat ook Hij predikt, Matth. 7:21-23.

(Vers 16-17) Opnieuw rouwklacht

Deze verzen corresponderen weer met 1-3.

Overall zal rouwklacht zijn: op pleinen, op straten, op akkers, in wijngaarden. Want de HEERE zal door hun midden trekken! Blijkbaar niet reddend en helend, maar oordelend en straffend, zoals destijds door Egypte, Ex. 11:4. Het verbondsvolk van God kan blijkbaar bij onbekeerlijkheid een zelfde oordeel overkomen als een heidens volk.

(Vers 18-20)

Als die grote Dag aanbreekt

Hoe is het mogelijk dat men in Israël naar de dag des HEEREN verlangt! Blijkbaar denkt men dat het oordeel alleen over de andere volken zal komen. Maar het volk van God zal er zelf door getroffen worden. Wee hen die geestelijk één zijn met die heidenen. Duisternis is er in plaats van licht. Met hun optimisme komen zij bedrogen uit. Het zal gaan als met iemand die aan een leeuw ontkomt, maar dan een beer ontmoet; en aan de beer ontkomen vervolgens thuis tegen de muur leunend door een slang wordt gebeten. De duisternis is onontkoombaar voor wie de HEERE niet oprecht zoekt.

(Vers 21-27) Boete of ballingschap

Zij zoeken de HEERE wel, maar niet oprecht. Er zijn feesten genoeg. De HEERE haat en versmaadt ze echter. In 21-23 wordt met allerlei godsdienstige praktijken de vloer aangeveegd. Let op het herhaalde “uw”. Ze geven er een eigen invulling aan en combineren de feesten met onrecht. Men zingt wel “God heb ik lief”, maar men verdrukt de

naaste. Laten we oppassen voor “onze” activiteiten. Beter is het om het recht z’n loop te laten krijgen als stromend water, permanent.

De verzen 25-26 zijn niet eenvoudig te verklaren. Amos zal niet bedoelen, dat zij tijdens de woestijnreis helemaal geen offers gebracht hebben. In die periode werd de offerdienst juist ingesteld! Wellicht bedoelt hij, dat zij zich daar toch onregelmatiger aan gehouden hebben dan wij vermoeden. Men heeft zelfs Kanaänietische afgoden vereerd, Sikkut en Kewan (SV: Melech en Kijun), vs. 26, en doet dat blijkbaar ook nu. Dan kan de ballingschap niet uitblijven. Gezaghebbend eindigt Amos met de Naam des HEEREN. In Zijn Naam zal het geschieden.

Gespreksvragen:

1. Bespreek hoe in Jes. 9:5 sprake is van een perfectum profeticum. Kent u andere voorbeelden van deze stijlfiguur? Wat leert die ons over de zekerheid van Gods Woord?
2. De HEERE zoeken. Heeft het wel nut om een geestelijk dood volk daartoe op te roepen? Wat is de betekenis van Gods roeping? Vgl. met Joh. 11:43.
3. De HEERE zoeken. Kunt u ook met elkaar delen hoe u dit zoeken praktiseert? Welke drempels u ervaart? Welke openingen u ontvangt?
4. Kunt u voorbeelden noemen van rechtsverdraaiing in onze tijd? Dit n.a.v. vers 7 en 10-13.
5. Hoe kunt u het slot van antw. 99 Heid. Cat. betrekken op de zonden die Amos noemt in de verzen 7-13 en het onteren van Gods Naam?

6. Zoek de HEERE, en: Zoek het goede. Hoe hoort dit bij elkaar? Wat zegt dit over schijn en zijn?
7. Maakt het “misschien” uit vers 15 de genade van God onzeker? Of is de bedoe-ling ervan een andere?
8. Op welke manier alleen kunnen wij veilig zijn tegen de toorn van God op Zijn Dag die komt?

Ds. H.J.T. Lubbers

bijbelstudie n.t.

8

Ik ben de Opstanding en het Leven

Johannes 11 : 1–46

Onze wereld draagt het stempel van de dood. Wie kan dat ontkennen? In 2011 heeft de ziekte Aids naar schatting 1,7 miljoen mensenlevens geëist (4658 per dag). Het WFP (World Food Programme) van de Verenigde Naties laat weten dat ondervoeding *elke dag* één van de oorzaken is van de dood van 24.000 mensen, onder wie 11.000 kinderen. De media berichten ons over gruwelijke slachtpartijen tijdens burgeroorlogen, maar ook over onvoorstelbare familiedrama's en schietpartijen op scholen in dorpjes waar alles ogenschijnlijk vredig leek. Dan weer komt plots het bericht tot ons van een bekende die de gevreesde ziekte blijkt te hebben en die als het ware met de dood in de schoenen loopt. En wie peilt ons verdriet, als we onze eigen lieve vrouw, ons kind of kleinkind naar het graf moesten dragen? *'En hij stierf'*... Dat sombere refrein uit Genesis 5 is niet verstomd, want nog iedere dag eist het graf zijn tol.

In Johannes 11 gaat het over gewone mensen zoals u en ik, die ook te maken hebben met de keiharde werkelijkheid van de dood. Maar we zien tegelijk Hem, Die voluit mens werd, maar Die toch sterker is dan de dood. Zijn Naam is Jezus – Redder. Die Naam maakt Hij waar, ook daar waar de dood de dienst uit lijkt te maken. We trekken een aantal lijnen vanuit dit hoofdstuk en leggen de focus op de verzen 17-27.

God en mens

Ineens is er groot verdriet in de woning van Jezus' vrienden in Bethanië: Lazarus wordt ziek en komt heel spoedig te overlijden. Zoals gebruikelijk in het Oosten wordt hij nog dezelfde dag begraven. Vervolgens begint een rouwperiode van 7 dagen. Velen uit de Joden (vers 19) komen Martha en Maria condoleren met dit plotselinge verlies. Wie het meemaakte, weet hoe ongelofelijk goed zo'n warme deken van meeleven doet.

De Heere Jezus begeeft Zich ook op weg naar Bethanië, maar veel later dan Martha en Maria hadden gehoopt. Volgens hen is Jezus *te laat* (vers 3, 21 en 32). Jezus Zelf zegt echter tegen Zijn discipelen: 'Ik ben blij voor u dat Ik daar niet was, *opdat u gelooft*' (vers 15). In dat perspectief staat deze geschiedenis.

We treffen in Johannes 11 een opvallende dubbelheid aan: Enerzijds blijkt heel nadrukkelijk dat Jezus *God* is. We merken iets van Zijn goddelijke *alwetendheid*: Al heeft nog geen mens Hem dat verteld, toch weet Hij dat Lazarus is gestorven (vers 14). Hij weet ook tot welk doel dit leiden zal (vers 4 en 15). Daarnaast blijkt in Johannes 11 Jezus' goddelijke *macht*. Terwijl Martha en Maria denken dat elke seconde telt, neemt de Heiland de tijd (vers 6, 17). Hij *kan* niet te laat komen, *want Hij is God, bekleed met macht*. Wanneer Jezus aan het eind van het hoofdstuk Lazarus terugroept uit de dood, wordt voor ieders oog zichtbaar: *Daar zijn geen grenzen aan Jezus' macht*.

Anderzijds komt juist in dit hoofdstuk nadrukkelijk naar voren dat Jezus voluit *mens* is. Hij is existentieel bij dit sterfgeval betrokken en laat Zijn tranen de vrije loop. Hoewel vers 35 het kortste vers uit de Bijbel is, bevatten deze woorden een ongelofelijke diepte en troost! De medelijdende Hogepriester weet van binnenuit wat u doormaakt, als u aan het

graf van een geliefde staat. Jezus weent met de wenenden. Ook vers 33 beschrijft heftige emoties: Toen de Heiland Maria en de Joden zag huilen '*werd Hij heftig in de geest bewogen en raakte innerlijk in beroering*'. Je zou ook mogen vertalen: '*Hij maakte Zich boos en wond Zich op*'. Bij de aanblik van graf en tranen is Christus diep *verontwaardigd*. De dood hoort namelijk niet bij het leven. De dood is de grote spelbreker, die wij mensen zelf over ons hebben afgeroepen omdat wij in Adam en Eva hebben gekozen voor een leven los van God.

Ik ben...

Vers 17-27 beschrijft de ontmoeting tussen Martha en de Heere Jezus. Wellicht weet Martha van de beide dodenopwekkingen in Galilea: De jongeling van Naïn en het dochttertje van Jairus. Zij werden echter beiden *kort na hun dood* weer levend gemaakt. Lazarus ligt echter *al vier dagen* in het graf (vers 17). In het Oosten bestond het volksgeloof dat de ziel van een mens 3 dagen in de buurt van het lichaam bleef, om dan definitief te verhuizen naar het dodenrijk. Bovendien verkeerde het lichaam van Lazarus op de vierde dag al in staat van ontbinding (vers 39). Uit alles wordt duidelijk dat Jezus in de ogen van Martha te laat is. Zij wil Jezus even later tegenhouden, wanneer Deze beveelt om het graf te openen (vers 39). Martha's uitspraak in vers 22 moeten we dan ook lezen als een uitdrukking van Martha's vertrouwen dat God haar door Jezus kracht zal geven om dit verdriet te dragen.

Daarop neemt de Heere Jezus het woord: '*Uw broer zal weer opstaan*'. Deze woorden klonken veel vaker bij een condoleance in Israël. Vele orthodoxe Joden deelden het Bijbelse geloof in de opstanding. Als de grote toekomst aanbreekt, zullen de rechtvaardigen opstaan voor het leven (Daniël 12:2). Martha weet dat die waarheid ook voor haar broer geldt. Blijkens

vers 24 vat Martha de woorden van Jezus dan ook op als een gebruikelijke condoleance: Jezus spreekt in haar optiek woorden van troost en hoop voor de toekomst. Jezus gaat echter een stapje verder en zet de schijnwerper op Zichzelf. Martha's (en ons!) houvast ligt niet zozeer in de *leer* van de wederopstanding, als wel in een *Persoon*.

In zijn boekje 'Voorbij de dood' geeft dr. J. Hoek een typering van een aantal moderne visies op de dood: Je kunt proberen de dood te *integreren*: De dood hoort nu eenmaal bij het leven; accepteer daarom de eindigheid van het bestaan. En geniet van het leven, want het duurt maar even. Je kunt de dood ook *functioneel maken*, bijvoorbeeld door te stellen: Sterven is plaats maken voor een volgende generatie. Een derde wijze van omgaan met de dood is het *beheersen* van de dood: Als de dood er nu eenmaal bij hoort, moet ik de dood ook naar mijn hand kunnen zetten. Ik hoef me niet passief door de dood te laten overvallen, maar ik zou de dood in de armen mogen vallen, wanneer dat mij uitkomt. Daarbij valt te denken aan euthanasie en suïcide. Nog een andere hedendaagse tendens is het *verdringen* van de dood. Tot op zekere hoogte lukt dat ook: Door de toegenomen welvaart en de grote medische kennis is sterven vooral iets dat bejaarden aangaat.

Zo ondernemen mensen van nu allerlei pogingen om de dood een plek te geven. De Heere Jezus is echter niet gekomen om de dood *een plek te geven*, maar om de dood te *overwinnen*. En Hij troost Martha en Maria niet met een *leer*, maar met *Zichzelf*: Ik ben de Opstanding en het Leven. 'Martha, jij hebt het over de opstanding op de laatste dag, maar de Opstanding staat nu recht voor je'. De Heere Jezus heeft niet een antwoord op de dood, maar Hij *is* het antwoord op de dood. Bij Hem moet

ik dus zijn, wanneer ik benauwd ben voor de dood, wanneer ik overloop van verdriet, wanneer ik verdrink in de vragen over leven na de dood.

Opstanding

De Heere Jezus geeft Zelf de betekenis van dit Ik ben Woord: De woorden *Ik ben de Opstanding* krijgen een uitleg in vers 25b: *Wie in Mij gelooft, zal leven, ook al was Hij gestorven*. Hier gaat het over wie Christus is *voor de doden*. Ook de doden vallen niet buiten het machtsbereik van Jezus. Dood is niet dood, want wie in Jezus gelooft, zal leven. Al ligt je lichaam dan roerloos onder het zand; je ziel staat aan de overkant van de dood weer op om nooit meer te sterven. Om eeuwig *te huppelen van zielevreugd*. De opwekking van Lazarus vormt een levende illustratie bij deze woorden. Al ligt Lazarus al 4 dagen in het graf - Jezus' stem heeft macht, ook over de dood. Als u bij het graf van een geliefde staat en zijn of haar naam zou roepen, komt er geen reactie. Maar *doden zullen horen de stem van de Zoon van God, en die ze gehoord hebben, zullen leven!*

Wat in Johannes 11 gebeurt, is een voorspel op de dag waarop Christus komt met de wolken van de hemel. Dan komt de Vorst van Pasen, die Zelf opstond uit het graf, allen wakker roepen, die in Zijn Naam hebben geloofd! *'Henk! Annie! Wakker worden! Opstaan!'* Zelfs in het graf reageren de schapen op de stem van hun Herder. Voor wie in Christus gelooft, is het kerkhof geen eindstation, maar een wachtkamer. Als u zó uw geliefden die in de Heere zijn gestorven naar hun laatste rustplaats brengt, dan is begraven *zaaien*, in de verwachting van de komende oogst!

Leven

De woorden *Ik ben (...) het Leven* legt Jezus uit

in vers 26: *Ieder die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid*. Daar gaat het over wie Christus is *voor de levenden*. Dat gelovigen niet sterven, betekent hier uiteraard niet dat zij gevrijwaard zijn van het graf. De Heiland doelt hier op een *andersoortig* leven; het *echte* leven. Dat is het leven waar het op aan komt. Want je kunt springlevend zijn, maar als je de Heere niet kent, noemt de Bijbel je *dood* in de zonden en de misdaden (Ef. 2). Denk aan de verloren zoon, die zich in een ver land *uitleefde*, terwijl zijn vader over die periode zegt: Deze, mijn zoon, was *dood*! Ook de gemeente van Sardis (Openbaring 3) leek een levende gemeente, maar Christus zegt van haar: U hebt de naam dat u *leeft*, maar u *bent dood*! Bijbels gezien leef je niet echt, als je Christus niet kent. Maar wie in de Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven en dat eeuwige leven begint nu al. Dat is leven van een andere kwaliteit; leven door de Geest (vgl. Joh. 17:3). En daar heeft de dood geen vat op. Dan kun je hoogbejaard zijn, of doodziek, en toch met je hand op de Bijbel zeggen: Ik heb het leven niet *achter* me, maar *voor* me. 'Wie in Christus gelooft, zal zelfs de dood overleven' (P.H.R. van Houwelingen).

Geloof en ongeloof

Dit woord van Christus vraagt om antwoord. Vandaar die vraag van de Heere Jezus, direct aansluitend op dit Ik-ben woord: *Geloof u dat?* Martha legt in vers 27 geloofsbelijdenis af. In tegenstelling tot het geloof van velen in onze dagen, is haar geloof niet vaag ('ik geloof wel dat er iets is...'), maar heel *precies* ('U bent de Christus, de Zoon van God, Die in de wereld komen zou'). Bovendien is haar geloof heel persoonlijk: 'Ja, Heere, *ik* geloof...' Geloven, leven, eeuwig leven... dat is een persoonlijke zaak. Daarom die vraag van de Heiland, recht op de man af: *Geloof u dat?* De Heere Jezus

vraagt niet: *Geloof je dat ik doden kan opwekken*, maar: *Geloof je in Mij, de Opstanding en het Leven?* Het gaat om de *persoonlijke relatie* met Hem, die de Opstanding en het Leven is.

Johannes 11 loopt uit op een tweedeling. Velen geloven in Hem (vers 45), maar voor het Sanhedrin is de opwekking van Lazarus een keerpunt: *Vanaf die dag dan waren zij vastbesloten om Hem te doden* (vers 53). Opnieuw blijkt: Als de Heere tot ons komt met Zijn beloften, zijn er maar twee mogelijkheden: Of u neemt het in geloof aan, of u wijst het in ongeloof af. Hebben wij deze Heiland nodig in alle doodsheid en in alle onmogelijkheden van ons zondebestaan? Johannes 11 roept ons toe: Uw geestelijke dood, uw lichamelijke dood... ze vormen geen enkele belemmering voor de Vorst van Pasen. *Op Uw Woord, o leven van ons leven, werpen wij ons doodskleed af!*

Gespreksvragen

1. Werd u zelf wel eens van dichtbij geconfronteerd met een ernstig ziekbed/sterfbed? Wat maakte dat bij u los? Welke teksten uit Johannes 11 roepen mogelijk herinneringen bij u op? En wat heeft vers 35 u te zeggen?
2. Waarom ging de Heere Jezus niet meteen naar Lazarus en waarom later wel? Herkent u de ervaring van Martha en Maria dat de HEERE u liet wachten? Welke bedoelingen kan de HEERE daarmee hebben? Zie met name vers 4 en vers 15.
3. In de Bijbelstudie werd verwezen naar een aantal moderne visies op de dood. Komt u deze visies in uw eigen omgeving tegen?
4. Wat betekent het voor u dat Jezus de *Opstanding* is? Wat betekent het voor u dat Hij ook het Leven is?

5. De Heere Jezus stelt een rechtstreekse vraag aan Martha en over haar schouder ook aan ons. Waarom zo rechtstreeks? Wat valt u op in Martha's antwoord? En wat is uw antwoord?
6. Welke troost geeft de wederopstanding van de doden u? Zie bijv. 1 Thess. 4:13-18 en vgl. HC Zondag 22.

Ds. W. Westland

van de voorzitter

12

Een nieuw jaar

In dit januari-nummer kijken we vooruit. Het nieuwe jaar 2013 ligt voor ons. Wat zal het ons brengen? Wij weten dat niet. Maar we mogen de Heere danken, dat we ook in 2013 verder mogen gaan met het werk van onze Mannenbond. Wat een voorrecht, dat er op zoveel plaatsen mannen bij elkaar komen, om samen Gods Woord te onderzoeken. Laat dat niet alleen een zaak van ons verstand zijn, maar de Heilige Geest geve, dat er ook van hart tot hart gesproken mag worden. Om elkaar op te scherpen en te bemoedigen! En we mogen elkaar opwekken om trouw te zijn. Laat de avond van de Mannenvereniging maar voorrang hebben in uw drukke agenda. Graag wil ik alle lezers van de Hervormde Vaan een gezegend 2013 toewensen. Ik herinner u aan het gebed van Mozes in Exodus 33 : 15 „Als Uw aangezicht niet mee gaat, laat ons van hier niet verder trekken”.

In the Picture

We hebben ds. P. Molenaar uit Lunteren bereid gevonden om de pen over te nemen van ds. Teeuw. We zijn blij, dat hij het wil doen. Afgesproken is voor een termijn van maximaal 3 jaar. Ds. Molenaar is een predikant met lange ervaring, en nog niet zo lang met emeritaat. Hij heeft een reeks van gemeentes gediend, zowel op het platteland, als in de stad. Zijn eerste artikel zal verschijnen in het februari-nummer.

Nieuwe lay-out

We zijn blij, dat ons blad nu in een nieuwe lay-out verschijnt. Hartelijk dank aan allen, die zich daarvoor ingezet hebben. We hopen, dat u ons blad met meer genoegen ter hand zult nemen. Ook een goede gelegenheid om de Hervormde Vaan eens door te geven aan anderen. Voor opmerkingen van uw kant staan we open!

Bestuursverkiezing

Elk jaar op de Huishoudelijke Vergadering is een deel van het bestuur aftredend. Dit keer ds. J. van Dijk, dhr. C. Oosterom en dhr. J. van Capelleveen. We zijn dankbaar, dat ze zich alle drie herkiesbaar hebben gesteld. Fijn, dat ze bereid zijn om voor een nieuwe periode van 3 jaar zich in te zetten voor het werk van onze Mannenbond. Onze Statuten geven aan, dat ook bij her-verkiezing een dubbeltal gesteld moet worden. Daarom stellen we de volgende namen aan u voor:

- 1) Ds. J. van Dijk, herkiesbaar
Ds. G. Wassinkmaat te Gameren
- 2) Dhr. C. Oosterom, herkiesbaar
Dhr. J. Maasland te Waddinxveen
- 3) Dhr. J. van Capelleveen, herkiesbaar
Dhr. A. Thoutenhoofd te Veenendaal.

Bij deze namen hebben we gelet op betrokkenheid bij het werk van onze Mannenbond. Bij de penningmeesters is ook gelet op financiële deskundigheid.

Volgens artikel 11, lid 3 van onze Statuten heeft elke aangesloten vereniging het recht om aan de voorgedragen dubbeltallen namen toe te voegen. Dit dient schriftelijk te gebeuren, uiterlijk 2 maanden voor de Huishoudelijke Vergadering, die op D.V. 13 april wordt gehouden.

De voorgedragen namen moeten lid zijn van een aangesloten mannenvereniging, en vooraf schriftelijk verklaren met de kandidaatstelling akkoord te gaan.

Tenslotte

Een hartelijke groet aan u allen, mede namens de andere bestuursleden.

13

Uit de kerkgeschiedenis

Ds. A.D. Goijert

Polycarpus van Smyrna

Vijftien jaar geleden was ik voor het laatst als reisleader met een groep in Izmir, het vroegere Smyrna. Het is nu de derde stad van Turkije. We bezochten er een kleine kerk, moeilijk te vinden. Daar komt op zondag de gemeente bijeen. Het christendom wordt er niet bevorderd, eerder tegengewerkt. Aan het plafond van die kerk zagen we afbeeldingen van bisschop Polycarpus. Onder andere een waarop hij op de brandstapel staat.

We beginnen een serie over figuren uit de kerkgeschiedenis met hem. Voor hem moeten we ver terug gaan. De tijd direct

na de apostelen. Toen de kerk veranderingen doormaakte met verstrekkende betekenis. Over vervolging lezen we al in Handelingen,

zie Hand. 8:1 en 11:19-20. En over zendingswerk in Turkije en Griekenland. Er was sprake van een snelle uitbreiding. Elke gelovige wist zich in zijn omgeving een getuige van Christus. Wel bleef de kerk nog een kleine minderheid te midden van een heidense overmacht.

Toch werden ambtsdragers aangesteld, bisschoppen stonden aan het hoofd van veel gemeenten in bijv Klein-Azië en Syrië. Vaak waren zij moedige geloofsgetuigen die de marteldood stierven zoals Ignatius van Antiochie, toen de hoofdstad van Syrië, nu heet het Antakya in oost-Turkije, en Polycarpus van Smyrna.

Polycarpus wordt genoemd een van de apostolische vaders. Hij moet geboren zijn in 68 of 69. Misschien is hij de engel van de gemeente van Smyrna uit Openb. 2:8. In elk geval was hij, volgens Ignatius, een leerling van Johannes, de evangelist. Volgens Tertulianus zou Polycarpus zelfs door Johannes tot bisschop zijn aangesteld. Volgens de traditie heeft Johannes in Klein-Azië gewoond en gewerkt. Zijn evangelie en brieven vertellen er niets over, maar in het begin van Openbaring komen we er wel terecht vanuit Patmos. De bekende Irenaeus is in zijn jonge jaren leerling van Polycarpus geweest. Eusebius weet van allerlei brieven die Polycarpus schreef aan gemeenten, om hen in het geloof te bevestigen, en aan personen om hen te vermanen.

Slechts een van die brieven is bewaard gebleven, nl. die aan de gemeente van Filippi. Bekend is dat Polycarpus in Rome is geweest, men reisde veel, hij kwam er in conflict met de bisschop van Rome. Zijn naam was Anicetus en hij was nog geen paus. Het conflict ging over de paasdatum. Het kwam nog niet

tot een scheuring van de kerk, integendeel, Polycarpus kon er de eucharistie vieren.

Er zijn veel meer geschriften bekend uit die tijd, ongeveer tussen 90 en 160. Men schreef dus ook veel. Die geschriften heten ook Apostolische Vaders. We denken dan aan: Ignatius, Barnabas, Hermas, Clemens, Papias, Diognetus, Quadratus en "De leer van de twaalf Apostelen".

Bekend van Polycarpus was zijn grote afkeer van ketters. Eusebius vertelt dat Polycarpus eens een badhuis in Efeze betrad, waar ook de ketterleider Cerdo aanwezig was. Toen hij dat merkte vluchtte Polycarpus ongewassen het badhuis uit met de woorden: "Laten we vluchten opdat het badhuis boven ons hoofd instort omdat Cerdo de vijand van de waarheid binnen is". Een ander verhaal gaat over een ontmoeting met Marcion. Deze vroeg aan Polycarpus: "Herken je mij?" Het antwoord luidde: "Ja, ik herken u inderdaad, gij zijt de eerstgeborene van satan".

Polycarpus is het meest bekend geworden door zijn sterven. Als martelaar. Als christenen moeilijkheden ondervonden kwam dat ten eerste van de kant van de Joden. Stefanus, de eerste christelijke martelaar, was slachtoffer van een lynchpartij door de Joden, Hand. 7:54-60. Christenen ondervonden daarna ook moeilijkheden van de heidenen. Vanwege de keizercultus ontstonden spanningen tussen de Romeinse overheid en de chr. gemeenten. Keizer Nero schreef de brand in Rome toe aan de christenen. Vanaf plm. 65 werden zij als een aparte groep gezien naast de Joden. Als zij werden veroordeeld omdat zij de naam "christen" niet wilden opgeven, diende dat tot vermaak van het volk. Zij mochten toezien hoe de christenen met de beesten moesten vechten of werden verbrand. Romeinse burgers werden onthoofd.

Van de dood van Polycarpus weten we door het geschrift “Martyrium Polycarpi”. Het is een ooggetuigeverslag geschreven door ene Evaristus. Het is de oudst bekende poging de dood van een martelaar in een afzonderlijk schrijven mee te delen. Het is het begin van een lange reeks z.g.n. martelaarsacten. Op 23 feb. 155 of 167 stierf hij onder keizer Marcus Aurelius de vuurdood. De juiste sterfdatum is nog een mysterie.

Polycarpus heeft het martelaarschap i.t.t. anderen niet gezocht, maar wel gelovig aanvaard. Sommigen boden zichzelf aan. Vaak waren dat mensen die geen volharding toonden toen het erop aan kwam. Anderen sloegen op de vlucht. De regel werd dat men het martelaarschap niet mocht zoeken, maar ook niet tot elke prijs uit de weg mocht gaan. Men baseerde dit op bijv. Matth. 10:23 en Fil. 1:21vv. De procedure die bij de rechtspleging van Polycarpus werd gevolgd was deze:

De martelaar werd gedwongen te zeggen: “De keizer is heer”. Hij moest zweren bij het geluk van de keizer en roepen: “Weg met de goddelozen”. Christus moest vervloekt worden en tenslotte luidde de beschuldiging:

Polycarpus is christen! Deze gang van zaken kreeg een vaste vorm.

Hij ging zijn lijden, volgens het verslag, tegemoet, met de bede: “Uw wil geschiede”. In zijn lijden ervoer hij de gemeenschap met Christus. Het vuur was als koud voor hem. Zijn gemoedsrust was zo opvallend dat hij de toeschouwers tot verwondering bracht.

Hij sprak de bekendgeworden woorden: “Zesentachtig jaar dien ik Hem en Hij heeft

... aan het plafond van die kerk zagen we afbeeldingen van bisschop Polycarpus. Onder andere een waarop hij op de brandstapel staat ...

mij nooit enig leed gedaan en hoe kan ik de Koning lasteren, Die mij verlost heeft?” Binnen een jaar na de marteldood van Polycarpus beschreef de gemeente van Smyrna alles wat hem was overkomen. Dit verslag werd gezonden aan de kleinaziatische gemeente Philomelium. Het wil laten zien dat Polycarpus tot de dood toe het apostolisch getuigenis is trouw gebleven. Zijn gebeente werd op een passende plaats begraven en elk jaar kwam de gemeente samen om de verjaardag van zijn marteldood te vieren ‘in vreugde en blijdschap’. Geen wonder dat de Roomse Kerk hem zalig en heilig verklaard heeft. Wij doen niet aan heiligenverering, maar zien wel wat Gods genade vermag. Polycarpus zelf vergeleek zijn lijden niet met dat van Jezus. “Die leed om onze zonden en Hij is de Zoon van God. Ik ben slechts discipel en navolger”.

Wie in het bezit is van het Martelarenboek van ds. Adriaan van Haemstede komt daarin ook Polycarpus tegen. Men leze ook de voorrede van dr. A. Kuijper, geschreven in 1881. Meer over Polycarpus o.a. in dr. A.F.J. Klijn “Apostolische Vaders”.

De huisgodsdienst

Elk voorjaar verschijnt een artikel in ons blad dat in verband staat met de geloofsopvoeding. Deze artikelen worden voorbereid in de Werkgroep Educatief Beraad (WEB), een al jarenlang bestaand samenwerkingsverband van de Mannenbond, de Vrouwenbond, de Zondagsscholenbond en de HGJB. Door omstandigheden is die voorbereidende samenspreking er ditmaal niet geweest, maar wij willen u toch graag een thema aanbieden in verband met de geloofsopvoeding. Gekozen is voor het thema “de huisgodsdienst”.

Door de Gereformeerde Bond zijn de laatste jaren diverse studiedagen rondom dit thema belegd, waar brede belangstelling vanuit de gemeenten voor bestond. Het is dan ook een aangelegen onderwerp. Op één van die studiedagen werd gevraagd: Wie heeft er vandaag al uit de Bijbel gelezen? Verschillende deelnemers moesten eerlijk erkennen, dat zij er nog niet aan toe gekomen waren. Ja, zo kan het gaan: het belang zien van het omgaan met God en Zijn Woord, er een studiedag voor bezoeken, en er toch niet aan toe komen.

Woord in ons huis

De huisgodsdienst is niet alleen van belang voor gezinnen, maar ook voor alleenstaanden. Voor de één kan het vanzelfsprekend zijn (of lijken) om te bidden en de Bijbel te lezen, terwijl een ander er langzamerhand in versloft. Het is goed dat het Woord van God echt een plaats heeft in ons huis. Dat het gelezen wordt; dat het geloofd wordt; dat er uit geleefd wordt; dat ons huis de vreze des

Heeren ademt. Dit laatste is in wezen waar het om gaat.

Vorig jaar las ik een boek over een stukje kerkgeschiedenis in Oekraïne. Ik las over een predikant, die daar in de 70-er jaren van de vorige eeuw door de Volksrechtbank veroordeeld was geweest vanwege het geloof in Christus. Hij werd tot drie jaar gevangenis veroordeeld. Waarom? Omdat men bewezen(!) achtte, dat hij systematisch kinderen had onderwezen in de religie; dat hij kinderen psalmen leerde zingen; dat hij kinderen toeliet tot het gebed. Let u vooral op het woord ‘systematisch’. De vraag is naar onszelf toe: Hoe systematisch gaan wij in ons huis met Gods Woord om? En dat in onze vrijheid?

Woord in de gemeenschap

Wij weten wel hoe belangrijk in de Bijbel de christelijke gemeenschap is. Het is de Heilige Geest Zelf, Die op de Pinksterdag die gemeenschap sticht. Men komt dagelijks bijeen in de gemeenschap rondom de leer van de apostelen en het gebed. Daarom zijn onze onderlinge bijeenkomsten op zondag zo belangrijk. Het zijn gaven van de Heilige Geest.

Maar het is de bedoeling, dat er vanuit de zondag een voortzetting plaatsvindt in onze huizen. Dat thuis de Bijbel open gaat. Dat er thuis een ‘kerkje in de kerk’ is, zoals Calvijn dat noemde. Niet als een afsplitsing van de gemeente, maar om het gemeente-zijn thuis voort te zetten. Om die reden zijn vanouds de protestantse kerkgebouwen doordeweeks gesloten. Want doordeweeks lees je je Bijbel

thuis en niet in het kerkgebouw. Dit is een verschil met rooms katholieke gezinnen. Die lazen (en lezen?) de Bijbel niet thuis. Zij moe(s)ten dagelijks naar de kerk. In de Schrift zelf zijn talloze voorbeelden over het doorgeven van het Woord in het kader van de gemeenschap thuis, Ps. 78, Deut. 6.

Het Woord in de geschiedenis

Vanuit de kerkgeschiedenis zijn veel voorbeelden te noemen van het belang van de huisgodsdienst. Te denken is bijvoorbeeld aan de beweging van de Moderne Devotie van Geert Grote, die in de 14^e eeuw het geestelijk leven weer bij de gewone man en vrouw wilde brengen. De Schrift moest in de huiskamers komen. De Reformatie trok deze lijn door, zoals hierboven al even bleek. Luther noemde de vaders en moeders huisbisschoppen en legde nadruk op de tafelgesprekken. Ook muziek en zang hadden bij hem een plaats rondom de maaltijd. Calvin noemde ik al. In Nederland legden verschillende synodevergadering in de jonge reformatorische kerk nadruk op de taak van de ouders om hun kinderen vlijtig te onderwijzen in de christelijke religie; en hen ook te gewennen aan de oefening van de heilige huisgebeden. Ook de Nadere Reformatie legde grote nadruk op het eeuwig welzijn van de gezinsleden.

Woord in de praktijk

De bezwaren zijn natuurlijk legio. Wiens gezin is geen duiventil? Bij wie speelt de factor 'tijd' geen rol? Wie zegt nooit: ik ben druk? En zien wij wel de noodzaak van het dagelijks leven met de Heere? Zo gemakkelijk gaan onze gesprekken alleen over geld en school en opleiding. En het vrezen van God schiet er bij in. Ook verdeeldheid in geloof in een gezin kan een rol spelen. Jezus komt

echter binnen in onze gezinssituatie en zegt: Eén ding is nodig!

Belangrijke vraag is: Is er een wil? Het is waar, het bijbellezen kan een sleur worden. Maar het niet te doen kan dat eveneens. Wij zullen elkaar geen harnas aanmeten. Wel zal elk naar gelang van eigen huiselijke situatie zoeken om de vreze des Heeren te bevorderen. Om elkaar te dienen enkele praktische opmerkingen:

- a. De Bijbel: Laat die centraal staan vanuit de houding: Spreek, Heere, uw knecht hoort. Dit is ook voor alleenstaanden van groot belang. Kinderen kunnen uit een eigen Bijbel meelesen of voorlezen. Dat vergroot de betrokkenheid. Bij moeilijke gedeelten kan een verklaring geraadpleegd worden, de kanttekeningen SV of anderszins. Orde en structuur zijn wel van belang. Kinderbijbels en dagboeken kunnen ondersteunen, maar moeten uiteindelijk niet van de 'echte' Bijbel afleiden. Centrale vraag is: Hoe is mijn omgang met God?
- b. Het bidden: Een tere zaak. Bij velen gebeurt het niet hardop. Dit kan verbeterd worden. Ik weet van alleenstaanden, die ook hardop bidden. Mag er groei zijn in het bidden, of bidt men op 45-jarige leeftijd nog steeds het kindergebed: Zegen deze spijze? In een gezin zijn ook de voorbeden belangrijk voor dingen en mensen waar de kinderen mee bezig zijn. Laat een kind ook eigen woorden gebruiken.
- c. Het zingen: Ook dit mag een plaats hebben. De levende zangstem is toch weer anders dan een radio of cd. Met kinderen kan de (zondags)schoolpsalm gezongen worden. Het is echt bijbels om te zingen; in voor- en tegenspoed. Ook eerbied is hier van belang, evenals bij de andere genoemde elementen.
- d. Het gesprek: Wat is het goed om als vader te spreken met je kind. Veel jongeren

ervaren de jacht van de eeuw ook thuis: mijn vader heeft geen tijd voor mij. Niet alleen is er de taak om met hen te spreken over de studiekeus, maar ook over hun eeuwige belangen in Christus. Dit gesprek gaat niet vanzelf. Het kan en moet ook niet geforceerd worden. Maar laat er ruimte komen voor een enkele opmerking na het lezen en zeker na de kerkdienst. Ook zo kan een vertrouwensband met je kind groeien.

e. Het klimaat: Dit alles kan niet “even”. Het gaat ook niet alleen om die paar minuten bidden enzo. Het hele leefklimaat in huis dient door bijbelse principes bepaald te worden; in de omgang met elkaar; in de geldbesteding; in het beschikbaar zijn als vader.

Wel is waar, dat de vreze des Heeren niet kan worden georganiseerd. Maar mochten onder Gods zegen én jongeren én ouderen gevormd worden om de Heere te dienen met blijdschap.

Gespreksvragen:

1. Welke ‘systematiek’ is er in uw huis om met Gods Woord en het gebed om te gaan?
2. Hebt u zelf in uw jeugd het gezin als een ‘kerkje in de kerk’ ervaren? En hoe is dat in uw huidige situatie?
3. Wat kunt u van elkaar leren aangaande de verschillende elementen uit de praktijk?

organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2011

- 1) de MV “Berea” te Veenendaal (blz. 25) heeft een nieuwe secretaris: dhr. H. van den Heuvel, Kerkewijk 66 B, 3904 JE Veenendaal.
- 2) de MV “Ad Majoram Dei Gloriam” te Wezep (blz. 16) heeft een nieuwe secretaris: dhr. G.J. van den Bosch, De egge 13, 8091 MC Wezep.
- 3) de MV “Onderzoekt de Schriften” te Hoevelaken (blz. 17) heeft een nieuwe penningmeester: dhr. M van Ravenhorst, Klaverweide 12, 3871 PD Hoevelaken.
- 4) de MV “Onderzoekt de Schriften” te Kesteren (blz. 24) heeft een nieuwe voorzitter: ds. A. Snoek, Kerkstraat 8, 4041 XB Kesteren en een nieuwe secretaris: dhr. H.G. Schaap, Keetjesbongerd 5, 4041 RG Kesteren.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Themadagen voorjaar 2013

Zaterdag 9 maart 2013, 10.00-14.00 uur,
Maranathakerk Woerden. Thema: ‘BUIGEN met de wereld OF KNIELLEN voor God’.
Sprekers: Dr. M.J. Kater spreekt over ‘Buigen (met de wereld)’ en ds. C.J. Barth over ‘Knielen (voor God)’.

Informatie via dit e-mailadres:
stefanvankreuning@gmail.com.
Opgave via de website
www.mannendaggroenehart.nl.

Zaterdag 13 april 2013, 10.00-14.00 uur, verenigingsgebouw 'De Wingerd' te Tholen (adres: Nieuwe Pad 1, 4691 BP Tholen). Thema: 'Het geloof... vast en zeker'. Sprekers: ds. G. Wassinkmaat spreekt over 'Geloofskennis' en ds. G.J. Capellen over 'Geloofsbeleving'.

Informatie en opgave via volgende e-mailadressen:

themadagmannentholen@kpnmail.nl en rienbreeman@planet.nl.

Zaterdag 27 april 2013, 9.30-13.00 uur, kerkgebouw Elim te 't Harde. Thema: Uw/ jouw enige Troost. Sprekers: ds A.L. van Zwet spreekt over "Hoe kom(t) u/jij er aan?" en ds W.N. Middelkoop over 'Wat doe(t) u/jij er mee?'

Informatie en vragen via dit mailadres: jvandenhoorn@kliksafe.nl. Zie ook de website: www.regionalethemadag.nl. Tel.nr. 0341-419713

overlijdensberichten

"Dan ga ik op tot Gods altaren"

Na een periode van afnemende krachten heeft de Heere van ons weggenomen ons trouw verenigingslid en oud penningmeester

PIET VEERMAN

in de leeftijd van 60 jaar.

Bestuur en leden Mannenvereniging
"Onderzoekt de Schriften" Bunschoten

Bunschoten, januari 2013

Op Zijn tijd heeft de Heere tot Zich genomen ons gewaardeerd lid

JAN BEENS

in de leeftijd van 79 jaar.

De Heere vertrooste zijn kinderen, kleinkinderen en verdere familie in hun verdriet.

Bestuur en leden van de
Mannenvereniging
"Calvijn" te Genemuiden

Genemuiden, 29 november 2012

Voor ons onverwachts heeft de Heere uit ons midden weggenomen onze tweede voorzitter

ARIE VAN WINGERDEN

op de leeftijd van 71 jaar.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

Bestuur en leden van
Mannenvereniging
"Rondom het Woord"
Zwijndrecht

12 december 2012
